

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Postul Sfințelor Paști.

Înainte cu 40 de zile de praznicul sfințelor Paști, Biserica noastră ortodoxă, ca o mamă bună, ne pregătește cu post și rugăciuni, ca să sărbătorim în mod deosebit învierea Domnului. Sfânta Biserică cere dela noi această pregătire creștinească, ca să putem participa cu sufletele curate la *Cina Domnului*, care este plină de bunătăți neperitoare.

Postul este înfrânarea trupului și a sufletului dela diferite mâncări, beuturi și desfătări.

Este verificat că, indivizii cari trăiesc o viață cumpătată, fără îmbuibări și desmerdări, sunt mai aproape de harul și binecuvântarea lui Dumnezeu. Postul nu constă numai în faptul de a nu mânca carne și alimente gătite cu unsoare și lapte, ci pe lângă aceste trebuie să ne obținem dela orice desfătări. Și gândurile noastre să le concentrăm cu evlavie și rugăciuni ferbinți la Tronul ceresc de unde se pogoară darul și binecuvântarea lui Dumnezeu, prin cari vom dobândi fericire aici pe pământ și în viața vecinică.

Secătuirea corpului omenesc cu hrană slabă, nu aduce nici un folos omului, care sălășluiește în sufletul și inima sa: ură pizmă și invidie față de semenii săi. Peste un astfel de om nu se pogoară darurile cerului.

Înfrânarea poftelor prin post și rugăciuni, ridică și înalță forțele spirituale la indivizi și popoare, întărindu-le voința și împodobindu-le sufletele cu faptele îndurării creștinești.

Postul este puntea și ușa spre perfecțiune spirituală. În privința aceasta sf. scriptură ne arată o mulțime de exemple.

Postind și rugându-se neîncetat, Moisi a văzut pe Dumnezeu (Eșire 24, 34) David a câștigat iertarea păcatelor sale. Ilie a vorbit cu

Dumnezeu și a înviat copilul văduvei din Sarepta (III Im. 19, 8). Prin post și rugăciuni a biruit și alungat Mântuitorul Hristos pe diavolul în pustie (Matei 4. 1—2).

Postind și rugându-se cu osârdie, Apostolii au făcut minuni și fapte mari.

Adevăratul post, deci trebuie să fie însoțit de rugăciuni și de faptele îndurării creștinești.

Din punct de vedere igienic, sfinții părinți, apoi cei mai mari filosofi și medicii ne spun că, postul este mama sănătății trupești și sufletești la orice om.

Cele mai multe boale se nasc din cauza lăcomiei și îmbuibării cu mâncări și beuturi. Oamenii cari își înfrânează trupul și sufletul prin post, își îmulesc anii.

Este necesar ca asprimea postului să fie în concordanță cu virtuțile trupești ale celui ce postește. Sf. Vasile ne spune, că o postire aspră la oameni debili poate să le periclitizeze sănătatea. Sfântul părinte se referă la copil și asceți, cari consumă numai mâncări uscate și și pe acele numai odată pe zi. — Când postim, să începem postul trupesc cu cel sufletesc, cari la olaltă dărâmă obezile nedreptății și desleagă lanțurile jugului sufletesc (Isaia 58, 6—11) și să ne rugăm așa: „Stăpâne, atotfăptitorule, cea ce ai zidit toată făptura cu înțelepciune, și pentru nespusa purtare de grije și multă bunătatea ta, ne-ai adus pre noi întru preacuratele zilele. acestea, spre curățirea sufletelor și a trupurilor, spre înfrânarea poftelor, spre nădejdea învierii, carele prin patruzeci de zile ai dat în mâna plăcutului tău Moisi, slovele legii cele însemnate de Dumnezeu, dă-ne și nouă, Bunule, putere a săvârși curgerea postului, credința nedespărțită a o păzi, capetele nevăzuților bălauri a le sfărâma, și biruitori păcatului a ne arăta, și fără de osândă a ajunge

să ne închinăm sfintei învieri; că s'a binecuvântat și s'a preamărit prea cinstitul și de mare cuviință numele tău: al Tatălui și al Fiului și al Sfântului, Duh, acum și pururea și în vecii vecilor". Amin.

Maica Domnului și rodirea bunății.

Proverbul: „Fă bine și așteaptă rău“, de bună seamă nu l-au iscodit creștinii buni la suflet, ci niște oameni grăbiți și nerăbdători, cari nu au avut *nici credință, nici răbdare* să aștepte până rodește încet, dar sigur binele.

Din păcate e aproape părerea tuturor oamenilor, că binele este un pom pe care oricât l-ai îngriji, el nu înflorește și nu aduce poame niciodată. *Dar viața cu întâmplările ei multe, desminte proverbul pesimist și neadevărat. E adevărat că răsplata binelui nu vine așa de repede cum o așteptăm noi, dar asta nu poate fi o dovadă că nu vine niciodată.*

Ce poate fi mai sălbatec pe pământ decât leul și el totuși și-a adus aminte de binefăcătorul său, care i-a smuls din labă un spine mare și oricât de flămând și iritat ar fi fost, în loc să-l fi sfâșiat pe omul care i-a făcut bine, l-a lins mânille.

Dar recunoștința față de faptele bune, nu a murit în nici o vreme nici din sufletul omenesc. Cartea în care am aduna toate manifestările recunoștinții, este de o sută de ori mai mare, decât cartea în care ar sta scrise faptele urâte ale nerecunoștinții. Depinde ce cetim și ce povestim copiilor noștri. Ce plăcere ar face copiilor noștri dacă le-am povesti cum niște barbari sălbateci au intrat în coliba unui călugăr, ca să-și aline foamea cu fructele găsite acolo, ca apoi după câteva zile să se întoarcă aducându-i în semn de recunoștință toate bunățiile pământului. Sau cum împăratul Rusiei Alexandru I. venind la Paris și-a căutat pe fostul profesor al său de limba franceză și cum i-a mulțumit de dăruic văduvei acestuia bătrâne și sărace pentru calitățile bune pe cari l-lea sădit în suflet profesorul său de odinioară.

Adevărul curat este, că recunoștința ține lumea în picioare. Ce nu pot face nici legile cele mai aspre nici învățăturile cele mai strălucite, face recunoștința, în toate păturile de de sus ca și de jos.

Conștiința nu îngăduie nici celui mai rău om din lume să fie nerecunoscător până la

sfârșit. În mâna mamelor zace o neprețuită putere, care trebuie să se arate în îndemnul lor de toate zilele pe care să-l deie copilașilor lor de a face binele, fiindcă câte fapte bune atâtea prilejuri de mângăiere și de recunoștință vor avea aceștia în viața lor.

Maica Domnului a făcut cel mai mare bine omeniei dând pe însuși Fiul Ei jertfă pentru luminarea și mântuirea oamenilor. A trecut multă vreme până când oamenii s-au arătat recunoscători Maicei Sfinte, dar din ce trece timpul, tot mai mult, în măsură tot mai mare se arată aceasta recunoștință. Milioane și milioane de oameni se roagă către cea mai înaltă mijlocitoare la ceruri, către Maica Domnului și îi mulțumesc.

Cine putea să spună că din crucea chinuitoare pe care se frângea Hristos, are să mai răsără recunoștința și lată totuși cum a răsărit de îmbelșugată și fără sfârșit.

Chipul Maicei Domnului din fiecare biserică trebuie să devie o putere mare de transformare a sufletelor femeiești, asigurându-le că ele nu pot face un mai mare bine țării și neamului, decât sădind în sufletele copiilor dragostea profund înrădăcinată de a face binele, care rodește în mii de forme recunoștința.

În măsura în care vor pricepe mamele tot ce le vorbește Maica Domnului din icoandă, se vor potoli faptele rele în familie și în societate bazate pe o gândire greșită, că binele nu aduce bine niciodată.

Fetele noastre ortodoxe ar putea deveni cele mai bune misionare, tâlmăcind în cercul lor îndemnul Maicei Domnului. Nu ar putea nimeni să spună când și cum le-ar veni și lor recunoștința Maicei sfinte, dar că ar veni este sigur. Toate zilele lor mohorâte ar deveni luminoase, toate dorințele lor cari li se par imposibile s'ar realiza, așa de ușor și întreg sufletul lor ar primi dulceață netrecătoare din iubirea Maicei Domnului. Rol mai frumos și mai potrivit cu'n suflet de fată nu este decât să ridice steagul bunății pe acest pământ plin de mizerii sub scutul Maicii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Glasurile lor plâpânde, cari ar cuvânta despre facerile de bine ar fi mai puternice decât strigătele oamenilor cari uitând pe Dumnezeu predică răutatea și slăbiciunea binelui.

Elena Dr. Clorolanu
protopopeasă.

Despre harul actual¹⁾.

Harul *actual* sau *trecător* este acel har, care înrăurește pe om în unele cazuri singuratic, sub forma de impuls trecător sau impresiuni izolate, spre a conlucra cu ele la fapte bune. El dă omului tot odată și aptitudinea necesară în acest scop.

Ființa harului actual rezultă din scopul său apropiat: el tinde să facă posibilă omului o hotărâre supranatural-bună și liberă a voinței, sau un act spranatural al cunoașterii. *Harul actual este deci o înrăurire supranaturală a lui Dumnezeu asupra sufletului omenesc, prin care acesta devine îmboldit spre o activitate morală supranaturală a voinței sau a cunoașterii și primește o îndlțare sau o întregire a puterilor sale morale, necesară în acest scop.* Prin aceste două momente, harul actual face în sufletul omului o *pregătire*, sau mai corect o *dispoziție* nemijlocită pentru o hotărâre supranatural bună a voinței. Căci prin harul actual, sufletul este și pregătit pentru a se ridica la viața supranaturală, și ajutat a-și desvolta această viață.²⁾

Esența, sau mai bine conținutul esențial al harului actual are aspecte varii, după cum harul actual *premerge* liberei determinări a voinței, pregătind-o (*har lucrător*), sau conlucră cu libera hotărâre a voinței (*har conlucrător*). Acesta din urmă este *in nobis sed non sine nobis, i. e. cum nobis.*³⁾ Harul actual *premergător* este o înrăurire a lui Dumnezeu asupra sufletului omenesc, prin care sufletul se *iluminează* (de aici și *har iluminat*), se întărește și se îmboldește spre o activitate bine plăcută lui Dumnezeu, nu numai prin a nu voi și a evita răul, ci și prin a voi binele și a se deprinde în bine. Astfel înrăurirea harului actual se resfrânge și asupra intelectului, pe care-l luminează (*har iluminat*) și asupra voinței (*har mișcător*, sau *excitant*, sau *suscitant*). Harul actual, în sfârșit, poate fi *eficace* și *suficient* sau *indestulător*, după cum este el împreună cu efect, sau numai ne dă aptitudinea și mijloacele necesare spre a împlini o

1) Fragment (cap. VII, § 22.) din teza de doctorat în Teologie.

2) Cf. Dr. Hub. 5 Simar, Lehrbuch der Dogmatik. Einleitung und erster Teil, Freiburg i. B. 1879 pag. 483 s. — Simeon Micu, Teologia Dogmatică Specială, Blaj 1881 pag. 352. — H. Schell, Katholische Dogmatik, in sechs Büchern, Dritter Band, Paderborn 1892 pag. 370.

3) Cf. Dr. I. B. Heinrich, Dogmatische Theologie, Achter Band, Mainz 1897 pag. 25.

faptă bună, lipsind efectul, din cauza lipsei conlucrării noastre.

Precum la cunoaștere trebuie să facem deosebire între simț și percepțiune, înțelegere și judecată, sau la voință între dispozițiune și hotărâre, tot așa trebuie și la har să deosebim *influența* lui asupra sufletului de *lucrarea* lui cu sufletul. Aceste două momente sunt deosebite: unul ca har lucrător, altul ca har conlucrător, sau unul premergător și altul subsecvent sau următor.

Harul actual, în diferite aspecte ale manifestării lui este atestat de sf. Scriptură, în care aflăm că: Indestularea noastră este dela Dumnezeu⁴⁾ și că Tatăl este acela care trage pe cei ce vin la Hristos⁵⁾; Dumnezeu deschide inimile celor ce cred⁶⁾; Dumnezeu dă creșterea⁷⁾; Dumnezeu dă credincioșilor să creadă și să pătimească pentru Hristos⁸⁾; el lucrează în noi și ca să voim binele și ca să-l facem⁹⁾; el dă în noi inimă nouă și duh nou⁷⁾, ne întărește și ne păzește de cel rău⁸⁾.

Înrăurirea harului actual este odată *externă*, care produce o obiectivă îmbogățire a cunoașterii și o deprindere în bine; aceasta formează harul *obiectiv* îmbolditor, sau *obiectiv* pregătit și conducător al voinței. În al doilea rând înrăurirea poate să previe voinței din lăuntru în afară, pregătind-o sau dispunând-o lăuntric (har premergător); în acest caz avem un har *dinamic* sau *energetic*. Harul dinamic lucrează direct asupra voinței, iar cel obiectiv îmbolditor lucrează prin cugetare asupra sentimentului și a voinței. Aceste două haruri nu sunt de fapt deosebite, ci sunt numai cele două părți esențiale, cari se disting în fiecare înrăurire harică⁹⁾.

1) Cf. 2 Cor. 3,5.

2) Cf. Ioan 6,44.

3) Cf. F. A. 16,14.

4) Cf. 1 Cor. 3,6.

5) Cf. Fil. 1,29.

6) Cf. Fil. 2,13.

7) Cf. Ezech. 36,26.

8) Cf. 2 Tes. 3,3.

9) O despărțire exactă a eficacității harului obiectiv, directiv, moral, de influența subiectivă, dinamică, fizică asupra subiectului a fost încercată în controversele dintre teologii apusei Tomiști și Moliniști, dar de sigur în mod zadarnic. Căci aceeași înrăurire harică se poate considera *ontologic* și *psihologic*; în primul caz ea apare ca o cauzalitate fizică, iar în al doilea ca una morală. Moliniștii, ca și Augustiniștii, înțeleg harul mai mult în latura cuprinsuală psihologică; Tomiștii din contră, în latura existențială, ca înrăurire energetică. Așadar cei dintâi stăruiesc asupra lui *cum* (*Wie*), iar cei din urmă asupra lui *că* (*dass*). Tomiștii cred că în *că* au cuprins și pe misteriosul *cum*. Cf. Schell o. c. p. 371.

După jansenistul *Quesnell*, harul actual este însăși voința atotputernică a lui Dumnezeu¹). Afirmatiunea aceasta formează o eroare considerabilă. Căci identificând harul actual cu voința de mântuire a lui Dumnezeu și punându-l apoi în raport cu libertatea omului, se ajunge tocmai la rătăcirile Protestanților, a lui Bajus, Jansenius și Quesnell, anume, la *irezistibilitatea* harului actual, la *incompatibilitatea lui cu libertatea omului* și la *sensul fatalist relativ la cei aleși și la cei reprobați*. Deciziunile voinței omenești nu sunt făcute *nemijlocit și numai* de voia lui Dumnezeu. Voința atotputernică a lui Dumnezeu este *principiul* creator sau productiv și cauza eficace a harului, dar nicidecum identică cu acesta. Harul este ceva creat, fiind o putere sau îmboldire împărtășită de Dumnezeu sufletului omenesc și tocmai din acest motiv, în sf. Scriptură și în limbajul bisericesc, el se numește foarte adeseori *dar* al lui Dumnezeu, *întărire, iluminare*, sau inspirație dela Dumnezeu. Dacă harul actual este identic sau voința mântuitoare atotputernică a lui Dumnezeu, atunci el nu mai este un factor *în* oameni, ci *deasupra*, sau *peste* ei, iar lângă har, pentru creatura rațională nu mai poate fi, căci în cazul acesta, ea numai nimicită poate fi, iar nu fortificată. Dacă însă libertatea voii este negată, ca la *Janseniști*, atunci aserțiunea jansenistă cu privire la har este legitimată; căci o voință neliberă nu se poate decide singură și astfel toate deciziunile voinței (nelibere) sunt produse prin atotputernicia lui Dumnezeu; prin aceasta harul ar fi identic cu voința mântuitoare atotputernică a lui Dumnezeu. Acest *monism* fals, Biserica noastră și logica sănătoasă îl exclud.

O altă rătăcire, egal de mare cu a lui Quesnell, a mai învățat și jansenistul *Arnauld*. După acesta, harul este însăși activitatea conștientă a creaturii²). Noi însă știm că activitatea supranaturală a omului nu este ea însăși harul, ci numai un efect al harului; ea provine din puterile morale ale omului, cari prin har s'au făcut destoinice și s'au îmboldit spre aceasta. Dar și aici, această rătăcire își găsește sprijin în baza ei greșită, că voința omului sub

¹) Quesnell s'a exprimat în felul următor: „Gratia non est aliud, quam voluntas omnipotentis Dei jubentis et facientis quod jubet“; iar în alt loc: „Gratia Dei nihil aliud est, quam ejus omnipotens voluntas; haec est idea quam Deus ipse nobis tradit in omnibus suis Scripturis“. Cf. la Simar, o. c. p. 484.

²) Conf, ibid.

influența harului nu este liberă și că deci hotărârile bune ale ei sunt înfăptuite numai de har, fără vreo participare activă a voinței omenești.

P. Deheleanu

Un act de pietate către memoria P. Sfințitului Episcop Roman al Orăzii.

Euorlașii din Șiclău în Dumineca I. din Sf. Post, cu avut o adevărată revelație sufletească. La Sf. Liturghie oficiată de C. Părinți Gh. Turic din Grăniceri, Nicolae Codrean și Corlolan Monția, s'a făcut și pomnirea de șase săptămâni dela moartea episcopului Roman. Răspunsurile le-a dat corul local, de sub conducerea vrednicului învățător S. Ponta. La priceasnă păr. N. Codrean a cuvântat în legătură cu Sf. Evanghelie înălțând sufletele celor prezenți.

Intr'o atmosferă plină de pietate, — reoglindită de pe fețele credincioșilor — urmează parastas, pentru odihna sufletului adormit în Domnul *Episcop Roman Ciorogariu*, care și-a avut speciale legături în aceasta fruntașă comună. După parastas, Păr. Gh. Turic, într'o cuvântare avântată, evoacă amintirea fericitului Episcop Roman, care în comuna aceasta, în casa cumnatului Ioan Codrean preot și a surorii sale Cristina a aflat căldura dragostei familiare și locul de recreare, unde se refugia de obicei de sgomotul lumii. Aici între lanurile de grâu și verdeața câmpului, îmbrăcată de flori și în seninătatea vieții patriarhale dela sate și în legături de aproape și cu frunții țărani dela Șiclău, se refăcea — în zilele de repaus — după lupta grea a vieții sale sbucimate. Cuvântătorul a adus și mulțumiri celor șase frunții din Șiclău, cari participând la înmormântarea din Oradea, au ținut de cuvîntă să-și arate, în numele lor și al comunei, recunoștința Șiclăului față de adormitul în Domnul.

După terminarea parastasului, enorlașii, pentru a-și manifesta dragostea față de păr. Codreanu nepotul P. Sale, s'au îndreptat, după parastas, spre casa acestuia, unde s'a servit o gustare de post în amintirea „Uchiășului“. La depărtare, credincioșii au primit și câte-o biografie a P. S. Sale pentru a păstra și mai bine în sufletul lor amintirea „Uchiășului“ cunoscut sub acest nume nu numai la Șiclău, ci și din coloanele „Tribunei Poporului“ de pe vremuri.

D-na preoteasă Elena Codrean, Luni la 2 Martie, a servit tuturor săracilor din comună un prânz, în amintirea și de pomana celui adormit în Domnul.

Un asistent.

Pentru Monumentul Unirii.

Sâmbătă în 7 Martie a. c. după masă, comitetul pentru eternizarea unității noastre naționale în Arad, printr'un monument, a ținut o ședință cu alți fruntași ai vieții noastre publice din Arad, la Reședința episcopescă sub prezidiul P. S. Sale Episcopului Andrei.

S'au purtat discuții importante cu privire la intensificarea acțiunii pentru ridicarea cât mai urgentă a Monumentului — care s'au tradus în gesturi laudabile de donații materiale din partea celor prezenți.

Astfel, după ce președinția comitetului a fost încredințată P. S. Sale Episcopului Andrei — d. prefect al județului Arad dr. Ioan Groza a subscris o sută de mii lei, primăria altă sută mii lei, P. S. Sa Episcopul Andrei 50.000 lei, d. Adam Iancu 30.000 lei, Camera de Agricultură 100.000 lei, cea de industrie și comerț 100.000 lei, Camera de muncă 100.000 lei, etc., adunându-se un milion de lei, plus cei 250.000 lei fond adunat până acum.

Suntem informați că acest comitet, alcătuit din toate personalitățile marcante, și toate societățile și instituțiile din Arad, se va aduna mai des și va întreprinde o acțiune continuă și sistematică care va duce la traducerea în fapt a Monumentului.

Când se va ajunge la o sumă care să permită începerea lucrărilor în fața primăriei municipiului, Aradul va vedea visul cu ochii — un monument al biruinței și înfrățirii românilor, pentru tineret o lecție permanentă de eroism și de jertfe, iar pentru generațiile viitoare o vrednicie a înaintașilor și un îndemn.

Am amintit într'unul din numerii trecuți ai revistei noastre, că Consiliul eparhial din Arad a dăruit pentru Monumentul Unirii, ca rescumpărare a libertății noastre „Biblioteca Creștinului Ortodox”, care se va vinde pentru ridicarea acestui monument.

Adunarea generală a Societății „Crucea Roșie”.

Duminecă, în 8 Martie la orele 12, s'a ținut adunarea generală a societății „Crucea Roșie” filiala Arad, în sala festivă a Academiei Teologice, asupra activității acestei societăți pe anul 1935 și pentru alegerea noului comitet de conducere pe 1936.

D-na Maria dr. Botiș, președinta filialei, majoritatea membrilor fiind prezenți, a declarat ședința deschisă și a mulțumit apoi P. S. Sale Episcop Andrei

Mager, pentru că a luat parte la această adunare, și proclamă ales pe P. S. Sa Andrei Mager — după ce a fost propus la 29 Ianuarie a. c. — ca președinte de onoare al acestei societăți.

P. S. Sa, primește președinția de onoare, spunând: „Este o nouă cinste pentru mine de a fi proclamat președinte de onoare al acestei societăți și dacă n'aș avea o altă concepție despre faptele îndurării trupesti, aș zice că pentru mine aceasta este o nouă sarcină; dar având în vedere această concepție, zic că președinția este o cinste. În viață nu-i destul să ai numai credință, căci „credința fără de fapte moartă este”, ci și fapte, care vor sta înaintea flecăruia la judecata viitoare. Eu sunt un om al faptelor — și deci, eu văd justificată prezența mea în această societate, știind că, odată și odată vom fi judecați după faptele noastre, căci singura comoară pe care o ducem cu noi în cer sunt faptele. Așa că primesc cinstea de a fi președinte de onoare al „Cruții Roșii”, fiindcă e vorba de fapte.

Eu văd această societate pusă sub emblema crucii Mântuitorului și dacă mai e și „roșie” aceasta înseamnă jertfă și ajutor. Aceasta este justificarea prezenței mele în această societate și vă asigur că voi da tot concursul atât moral cât și material pentru propășirea ei”.

După aceasta d. prof. Vlad secretarul general al Societății „Crucea Roșie” cetește darea de seamă asupra activității acestei societăți pe anul 1935.

P. S. Sa Andrei, a felicitat pe d-na Maria dr. Botiș pentru munca neobosită și zelul depus în activitatea acestei societăți, și în numele tuturor, îi mulțumește pentru frumoasele realizări.

D. prof. Nestor Blaga, casierul societății, amintește decorarea d-nei [președintă Maria dr. Botiș de către Societatea Națională de „Crucea Roșie” a Belgiei, fapt ce constituie o cinste nu numai pentru d-sa dar și pentru filiala din Arad a „Cruții Roșii”.

D-na Maria dr. Botiș a pus apoi, în discuție situația în care se află cinematograful „Elisabeta”, cerând ca cinematograful „Elisabeta” să rămână o concesiune liberă.

D. dr. Cucu a expus starea deficitară în care se află cinematograful.

După acestea s'a ales noul comitet în frunte cu d-na dr. Maria Botiș.

Bătăe între bapțiștii din Curtici.

În numărul din 5 Ianuarie a. c. pe pagina 4 a ziarului: Arad Közlöny din Arad, cetim următorul articol senzațional:

„Desbinarea bapțiștilor din Curtici, a produs un incident sângeros. Fruntașul unel

dintre partide a fost rănit grav. Delicventul a fost deținut.

Intre bapțiștii din Curtici de mulți ani se poartă luptă crâncenă, care nu o singură dată a degenerat în scandal. Ultima oară, când s'au împrocesuat pentru dreptul de proprietate al casei de rugăciuni, una dintre cele două partide a dat năvală asupra ei, au alungat de acolo adversarii; în urmă au declarat-o a lor cu forța.

În cauza dreptului de proprietate judecătoria a decretat sentință în favorul partidei lui Ungureanu. Lupta nu s'a sfârșit însă nici prin acest fapt, ci dupăcum s'a anunțat către parchet, în noaptea ajunului de an nou, a erupt din nou într'un incident sângeros.

Și anume: nu de mult timp Ungureanu preluând conducerea bapțiștilor din Nădlac, și-a mutat domiciliul acolo, iar în Curtici să conducă afacerile bapțiștilor recunoscuți oficios, l-a numit pe Teodor Mihu.

În noaptea de ajun al anului nou însă, când Mihu mergea spre casă, pe cale a fost atacat de mai mulți membrii ai partidului contrare. Unul dintre ei lovindu-l cu o coasă în cap, i-a tăiat în două urechea stângă, iar pe cap i-a făcut o tăietură adâncă de 3 centimetri. Într'o stare foarte gravă, rănitul a fost dus acasă, iar jandarmeria a pornit o anchetă pentru stabilirea vinovatului.

Curând a reușit să descopere făptașul în persoana bapțiștului din Curtici Ioan Mocuța, unul dintre partizanii partidului așa numită a lui Mariș. Delicventul a fost arestat și depus la parchet, unde imediat a fost ascultat de către primul procuror, Iosif Vulpe.

De aici a fost dus în cabinetul No. 1 a judecătoriei de instrucție, de unde, după ce a fost ascultat de către judecătorul de instrucție Marcu Huțiu, s'a ordonat împotriva lui deținerea preventivă de 30 de zile. Impotriva atentatorului, s'a pornit acțiune, pentru rănire gravă corporală și pentru încercare de omor.

Noi ortodocșii de mult cunoaștem bapțiștii în adevărata lor lumină.

† Preotul Andrei Blaga.

În ziua de 5 Martie a. c., a încetat din viață în mod subit, în Oradea, preotul Andrei Blaga din Beba-Veche.

Defunctul suferea de diabet și plecase la Cluj, ca să se conzalte cu un medic dela universitate.

În Oradea însă i s'a făcut rău și a socumbat.

Părintele Andrei Blaga s'a născut în anul 1889 în Beba-veche, unde tatăl său era preot.

Studiile secundare le-a terminat la liceul ortodox din Brașov în anul 1908. De aici a trecut la facultatea teologică din Cernăuți, unde a luat licența în anul 1915. În anul 1916 s'a căsătorit și preoțit pentru comuna Sarcia, unde a stat 2 ani când a trecut în calitate de capelan la Beba-Veche, unde a stat până în anul 1920. Apoi a preoțit un an în parohia noastră din Cenadul mare. De aici a trecut la Oradea unde a ocupat o catedră de religie. În anul 1923 a prestat examenul de profesor de religie. În cursul activității sale din Oradea a fost distins de P. S. Sa Episcopul Clorogariu, cu dreptul de-a purta brâu roșu.

Dela Oradea părintele Blaga, iarăși a plecat la Beba, să ocupe parohia rămasă vacantă în urma morții tatălui său, unde a păstorit până la moarte.

Slojba prohodului, a fost săvârșită în catedrala din Oradea în 7 Martie unde era așezat pe catafalcul sicrii cu corpul decedatului preot Blaga — de P. S. Sa Episcopul nostru Andrei asistat de un sobor de preoți. Tot P. S. S. l-a parentat în cuvinte evlavioase pe răposatul preot.

Dela Oradea, rămășițele pământești ale păr. Blaga au fost transportate la Beba Veche, unde a fost înmormântat pe părintele protopop Dr. Șt. Cioroianu asistat de 3 preoți. A fost petrecut la cimitir de toți creștinii din comună.

Aici a rostit o vorbire de rămas bun părintele protopop Cioroianu. — Rugăm pe bunul Dumnezeu să dăruiască părintelui Blaga odihnă ușoară.

Cununia a 71 părechi credincioși în B. Comloș.

Este constatat că pe lângă celelalte păcate cari fac ravagii în Bănat este numărat și *concubinajul*, care a fost lăsat multă vreme, să-și urmeze calea, fără posibilitate de o prea mare îndreptare din partea conducătorilor bisericii, fiindcă aceștia pe lângă indolența credincioșilor, se loviau și de nepăsarea regretabilă a a factorilor administrației civile.

A trebuit să treacă timp destul de îndelungat, până ce conducătorii administrației au înțeles dorința bisericii și atunci când dânșii au întins mâna conducătorilor înțelegători ai bisericii, am avut prilejul să ne bucurăm cu toții de începuturi laudabile.

B. Comloșul, a trebuit să fie în aceasta chestiune inițiatorul și începătorul și aceasta datorită vrednicilor săi conducători sufletești și firești din fruntea bisericii și administrației.

Păr. protopop Dr. Ștefan Cioroianu — care cu drept cuvânt este numit „stâlp de graniță” — a întocmit planul, la care s'a asociat și prefectul județu-

lui Dr. Dimitrie Nistor, iar prin primpretorul plășii B. Comloș A. Movilă, prin notarul comunei I. Moldovan și primarul R. Stanciu, acest plan s'a executat în întregime. Și astfel Duminică în 9 Februarie a. c. la orele 4.30 p. m. am avut ocazia să asistăm la cununia religioasă a 71 părechi credincioși ortodocși români, grupați în trei coloane în spațioasa biserică din B. Comloș, având ca nași pe D-na și Dl. prefect al județului Timiș-Torontal Dr. Dimitrie Nistor.

Actul cununiei a fost săvârșit de I. P. Cuv. Sa Păr. Arhimandrit Dr. Iustin Suciu din Arad, asistat de Păr. protopop Dr. Ștefan Cloroianu și de preoții Vasile Medrea, Sever Sebeșan, Mitrofon Banciu și Ștefan Vasilescu.

Au fost momente impresionante acelea când fiecare coloană în acelaș timp era logodită și apoi cununată tot de către domnii preoți, iar cele 71 perechi cununii puse pe capul fiecăruia, dădeau un aspect interesant și mișcător.

Asistența era numeroasă. Intelectualii din loc, din Timișoara și din comunele din jur, precum și țărani, au ținut să asiste în număr considerabil la acest act, prin care s'a binecuvântat legătura dintre 71 părechi de creștini.

La sfârșitul cununiei Păr. protopop Dr. Cloroianu, printr'o vorbire pătrunzătoare a scos în relief însemnătatea actului săvârșit asupra celor 71 perechi cununate, arătând că pacea și dragostea va sălășlui de acum în sânul acestor familii, simțindu-se părinții mai apropiați de copiii lor, iar copiii încălzii cu adevărata dragoste de tată și de mamă.

După aceasta Dl. prefect a împărțit premiile de câte 500 Lei la trei părechi cu mai mulți de trei copii.

Au urmat apoi defilări și un festival, la care au vorbit Păr. Arh. Dr. Suciu, Prot. Dr. Cloroianu, Dr. Nistor, prefect, Dr. Radu, Secretar g-ral al Institutului social Banat-Crișana și Movilă, primpretor, arătând cu toții grozăvia păcatului concubinajului și preamărind actul săvârșit asupra celor 71 perechi credincioși.

INFORMAȚIUNI

Personale. P. S. Sa Episcopul Andrei la București. *Luni în 9 Martie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Andrei a plecat la București pentru a participa la ședințele Sfântului Sinod și pentru a aranja mai multe cauze de ordin bisericesc.*

Informațiune: Acțiunea întreprinsă de *Asociația Frăția Ortodoxă Română*, cu privire la Fudațiunea Gojdu și Concordatul cu Vaticanul a avut rezultat frumos în toate eparhiile. La noi situația e necunoscută neprimind încă rapoartele numai dela următoarele parohii:

Protopopiatul Arad —	
Protopopiatul Chișineu: Socodor 150, Vârșand 85 de tot semnături	235
Protopopiatul Șiria —	
Protopopiatul Ineu: Iernata 82, Voivodeni 24 de tot semnături	106
Protopopiatul Buteni: Dezna 78 de tot semnături	78
Protopopiatul Hălماغiu: Iuonești 117 de tot semnături	117
Protopopiatul Curahonj: —	
Protopopiatul Radna: Stejar 50 de tot semnături	50
Protopopiatul Lipova: Chelmac 149, Chesinț 85, Chizdia 42, Șiștaroveș 57 de tot semnături	323
Protopopiatul Timișoara: Fratelita 60 de tot semnături	60
Protopopiatul Belinț: —	
Protopopiatul Vinga: Aradul nou 80 de tot semnături	80
Protopopiatul Comloș: —	
Protopopiatul Birchș: Dubești 121 de tot semnături	121
De tot semnături	1170

Pentru ca să putem completa raportul nostru Ven. Consiliu eparhial și cătră Comitetul central al Asociației din Cluj, rugăm pe P. C. Domni protopopi și conducătorii oficiilor parohiale cari au expedat moșiunile să ne arate câte semnături au fost pe Moșiunea trimisă.

Iosif Moldovan
Arad str. I. Meșianu 16.

Mulțumită publică. Mulțumim Dlui prefect Dr. I. Groza pentru dania de 5.000 Lei (Cinci-mii) făcută cu ocazia conferinței de plasă din 1. Februarie, bisericii ort. rom. din Paulian pp. Buteni. Preot D. Manațe.

Cumpăr, în scopul complectării colecțiilor mele, nrii singuratici din gazetele: „Albina” (Viena, 1866—1876), „Federațiunea” (Bpesta), „Concordia” (Bpesta), „Tribuna” (Sibiu și Arad), „Luminătorul” (Timișoara), „Dreptatea” (Timișoara), „Drapelul” (Lugoj) și orice altă gazetă românească de sub imperiul maghiar.

Mai departe din foaia scrisă cu mâna a studenților teologi din Arad: „Curcubeul” anul 1862 („Redactoriu răspunditoriu Iustinu Popovici „Clericu din cursul III-a”), „Floricele”, „Foaia belestristica”, (litografiată) Arad, 1863”. Redactoriu: Iustinu Popovici. Editor: Terentiu Dimatrescu”. „Uniții”. Foaia studenților dela Școala reală din Timișoara. 1881. Scrisă cu mâna. „Proprietariu: Mihail Dimitrescu. Redactoriu responsabil Octavian Loichitia. Ajutor: Trifu Petcu”.

Dr. Dimitrie Cioloca
profesor la Academia Teologică
din Caransebeș.

Nr. 1324/1936.

Comunicat.

Către

Prea Cucernicii Părinți Protopresbiteri și Cucernicii Preoți, din Eparhia ort. rom. a Aradului.

La cererea mai multor P. C. Părinți, pentru a se interveni la locurile competente, în scopul scutirii sesiilor parohiale de impunere cu taxe comunale, am cerut opinia juridică a jurisconsultului nostru eparhial.

În baza opiniei primite și pentru orientarea P. C. părinți; comunicăm, că legile, respectiv dispozițiile Ministerului de Interne, în urma cărora sesiile parohiale au fost scutite de taxe comunale sunt abrogate prin Legea pentru organizarea finanțelor locale, din 14 Aprilie 1933, apărută în Monitorul Oficial Nr. 88 din 1933. Aceasta lege nu prevede scutirea sesiilor parohiale de taxe comunale. În consecință beneficiarii sesiilor parohiale pot fi impuși cu taxe comunale însă cu observarea următoarelor criterii:

1. Comunele (Primăriile comunale) conform art. 10 din legea citată, pot înființa temporal cote adiționale suplimentare, cari însă nu pot depăși 50% din cotele prevăzute în Legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

2. Contribuabilii conform art. 8 din Legea pentru organizarea finanțelor locale din 14 Aprilie 1933, pot fi impuși numai cu taxele prevăzute în tabloul taxelor comunale anexat la finea legii.

Pentru evitarea abuzurilor ce pot obveni la impunere cu taxe comunale; învițăm P. C. părinții protopresbiteri și preoți să examineze procesele verbale de impunere cari li se înmanează în fiecare an (conform art. 57) pentru a constata dacă au fost impuși ori nu, cu mai mult de 50% din cotele prevăzute în Legea pentru unificarea contribuțiilor directe, sau dacă au fost impuși cu taxe neprevăzute în tabloul dela finea legii pentru organizarea finanțelor locale.

Intrucât vor constata vre un abuz, conform art. 59, vor înainta Primăriei comunale Apel în termen de 20 zile dela primirea procesului verbal de impunere. Apelul e scutit de timbru fiscal, având a se aplica numai un timbru de aviație de 2 Lei. Pentru desbaterea apelului, Judecătoria de Ocol fixează termen, la care apelantul trebuie să se prezinte, căci în absență i se respinge apelul.

Pentru orientare dăm un formular general de apel:

Onor.

Primăriei comunale

în.....

Apelul preotului N. N. domiciliat în comuna..... împotriva procesului verbal Nr.....

Onorată Comisiune de Apel,

Impotriva procesului verbal Nr..... pentru impunerea taxelor comunale pe anul 1936/37 prin aceasta declar Apel din următoarele motive:

1. Nu puteam fi impus cu suma de Lei..... cote adiționale suplimentare, pentru că aceasta impunere e în contradicție cu dispoziția art. 10 din Legea pentru organizația finanțelor locale din 14 Aprilie 1933, adică suma impusă trece peste 50% a cotelor adiționale ce le plătesc către Stat și că comuna poate înființa aceste taxe numai în mod temporal; ori eu sunt impozitat an de an cu aceste taxe.

2. Nu puteam fi impus sub titlul X. cu suma de Lei..... deoarece în baza art. 24 din Legea finanțelor locale, comunele rurale și urbane pot înființa impozite și taxe comunale numai în limitele stabilite în tabloul anexat la Legea pentru organizarea Finanțelor Locale, ori în acest tablou nu se găsește nici un titlu în baza căruia aș putea fi impus cu suma de Lei..... taxe comunale. Nici autoritățile tutelare n'au putut aproba pe cale de regulament astfel de taxe cari nu se află în tabloul anexat la lege. Dacă totuși ar fi aprobat un astfel de regulament acela fiind contrar legii; e a se considera de nul.

3. (Se pot auzi și alte abuzuri constatate).

În baza acestora cu onoare rog Onorata Comisiune de Apel; binevoți a reforma procesul verbal Nr..... pentru impunerea taxelor comunale pe anul financiar 1936/37 al comunei.....

Dat la.....

Cu toată stima:

N. N.

preot în comuna.....

*

Dacă apelul ar fi respins, apelantul poate înainta recurs la Tribunal, în termen de 30 zile dela data înmanării. Recursul e consult să fie redactat și înaintat prin avocat care va reprezenta pe recurent.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 3 Martie 1936.

† Andrei
Episcop.